

JAARVERSLAG 2025

STICHTING ERFGOEDPLATFORM

APELDOORN

Inhoudsopgave

Algemeen	2
Deelnemende organisaties	4
Doel	5
Bestuurlijk overleg gemeente Apeldoorn	6
Erfgoed Gelderland	8
Deelnemersraad	9
Algemeen bestuur	10
Bestuursactiviteiten in het jaar 2025	10
Samenwerking	11
Fonds Apeldoornse Historische Publicaties	11
Fonds Joodse Geschiedenis Apeldoorn	12
Objecten	12
Media, publicaties en promotiekraam	13
Historisch Café	14
Activiteiten in het jaar 2025	17
Financiering	20
Vooruitblik 2026	21
Bijlage 1 Overzicht leden, medewerkers en donateurs	23
Bijlage 2 Erfgoedkalender 2025: evaluatie activiteiten met overzicht werkelijke kosten	24
Bijlage 3A Balans en resultatenrekening per 31 december 2025	26
Bijlage 3B Overzicht kosten activiteiten 2025	32
Bijlage 4 Overzicht uitgaven Fonds Apeldoornse Historische Publicaties	33
Bijlage 5 Fotocollage activiteiten 2025	34
Bijlage 6 Erfgoedkalender 2026	37

Stichting Erfgoedplatform Apeldoorn

Algemeen

Na een voorzichtig begin van het jaar 2025 met een bezoek aan de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Apeldoorn in Paleis Het Loo vond op 10 januari onze jaarlijkse Inspiratie- annex Nieuwjaarsbijeenkomst, voorafgegaan door een vergadering van de Deelnemersraad, plaats. Onze partner de Stichting Vrienden van de Ruitersmolen trad als gastheer op.

Op 20 januari vond het eerste overleg van het Comité Open Monumenten Dagen Apeldoorn plaats om te brainstormen over de invulling van de OMD 2025 met als thema 'Erfgoed & Architectuur, Gebouw(d) om te blijven', gevolgd door de derde bijeenkomst van de werkgroep Atlas van Apeldoorn, wijk De Sprengen.

Op 21 januari was het bestuur van de Stichting Erfgoedplatform Apeldoorn aanwezig bij de herdenking van het Apeldoornsche Bosch en 's avonds bij de opening van het vernieuwde educatiecentrum van het Herinneringscentrum.

Op vrijdagmiddag 24 januari vond in het stadhuis van de gemeente Arnhem de presentatie door auteur Ineke Inklaar plaats van het boekje over de gehouden Herinneringstocht en herdenkingen in Arnhem en Beekbergen in september 2024.

Op 29 januari werd in Amersfoort bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed de zogenaamde denktank van het Nederlands Monumentenland gehouden inzake het vormgeven van de Open Monumentendagen 2025.

4 februari startte met een overleg met de organisatoren van de Jongerenraad Apeldoorn ter voorbereiding van de presentatie op 26 februari over het EPA bij de Jongerenraad in de raadszaal van het stadhuis.

7 februari volgde het eerste Historisch Café met als onderwerpen 'Het grote verhaal van Apeldoorn' door Frederieke Jeletich met aandacht voor de tentoonstelling in het Theehuis in Park Berg en Bos alsmede 'Sporen van Slavernij in Apeldoorn' door Marlies Stouthard en de In-focus tentoonstelling in Paleis Het Loo over de koloniale kast door Marit Berends. Voor nadere informatie over de gehouden Historische Cafés verwijzen wij naar het desbetreffende hoofdstuk.

Voor wat betreft het project Atlas van Apeldoorn, de Open Monumentendagen, Herdenking Evacuatie 1944 en de Maand van de Geschiedenis verwijzen wij naar het hoofdstuk Activiteiten in het jaar 2025.

Het Oranjeparkconcert vond traditioneel plaats op de tweede zaterdag van juli, dit keer onder stralend weer. De organisatie was in handen van de Stichting Koninklijke Concerten samen met het Erfgoedplatform Apeldoorn. Medewerking werd verleend door het Orkest van de Nationale Reserve aangeboden door de Koninklijke Landmacht. Het concert viel bij de bezoekers en bij de musici in de smaak. De orkestleiding liet weten graag nogmaals te komen optreden!

In het tweede weekend van september vonden de Open Monumenten Dagen (OMD) plaats met als thema 'Erfgoed & Architectuur, gebouw(d) om te blijven'. Dit was voor het OMD comité aanleiding om monumenten van lokale én landelijke architecten in het programma op te nemen. Naast openstelling van schouwburg Orpheus en het Stadhuis van Apeldoorn vonden er ook lezingen van architect Hans Ruijssenaars en architect Herman Hertzberger plaats.

Op zaterdagmorgen werd bij de aftrap van de OMD het bordje behorend bij de erkenning van gemeentelijk monument aangebracht op de gevel bij de ingang marktzijde van het stadhuis. Voor een verslag van de OMD 2025 zie hoofdstuk Activiteiten in het jaar 2025.

De maand oktober stond dit jaar in het teken van de 'Maand van de Geschiedenis' met als thema 'Natuurlijk'. Ook Apeldoorn doet hieraan mee. Naast een extra Historisch Café op vrijdagmiddag 3 oktober, met een lezing van schrijver en biograaf Dik van der Meulen over zijn nieuwe boek over Jac.P. Thijsse werd op vrijdag 17 oktober een CODA Talk 'Mens en Natuur' gehouden met deelname van o.a. Eva Vriend, geschiedenschrijver en essayist van het boek 'De Waterzoon. Jac.P. Thijsse, zijn zoon en onze verhouding tot de natuur'.

Er zijn zeven aanvragen ingediend bij het door EPA beheerde Fonds Apeldoornse Historische Publicaties (FAHP), waarvan er vier door de Adviescommissie positief zijn beoordeeld. In het jaar 2025 zijn vier boeken verschenen, zie hiervoor Bijlage 4.

In het najaar heeft het FAHP van de gemeente Apeldoorn de beschikking gekregen van een bedrag van €50.000 voor het oprichten van een Sub-fonds voor het verstrekken van bijdragen voor publicaties over Joodse inwoners in Apeldoorn. In november is de eerste aanvraag positief beoordeeld (het boek over de Joodse school zal in het voorjaar 2026 verschijnen) en op de valreep van 2025 is er een nieuwe aanvraag ingediend.

In de vergadering van de Deelnemersraad op 10 januari zijn de verzoeken van Stichting Korpora en de Oorlogsgravenstichting, onderdeel Ereveld Loenen besproken. De aanwezige leden van de Deelnemersraad (DR) hebben van harte ingestemd met hun deelname. In de DR vergadering van 27 maart is kennisgenomen van de opheffing van Stichting Koninklijk Apeldoorn en de gelijktijdige oprichting van Stichting Koninklijke Concerten, die in ieder geval zal zorgdragen voor continuering van de bestaande concerten: het Oranjeparkconcert en het Kerstconcert samen met de Vereniging Oud Apeldoorn.

In het najaar liet het bestuur van de Stichting Röntgen Apeldoorn weten, dat de stichting eind 2025 zal worden opgeheven.

Dit betekent dat per 31 december 2025 er 25 organisaties op het terrein van cultuurhistorie, erfgoed en bouwkunst aangesloten zijn om gezamenlijk invulling te geven aan de doelstellingen van de Stichting Erfgoedplatform Apeldoorn, middels het organiseren van activiteiten voor de Apeldoornse samenleving en bezoekers uit den lande.

De samenstelling van het Dagelijks Bestuur heeft in het kalenderjaar 2025⁴ een wijziging ondergaan vanwege het invullen van een andere functie door secretaris Benjamin Stiphout binnen CODA. In zijn plaats is Lynn Salentijn aangetreden als nieuwe secretaris. Dit betekent dat het bestuur eind 2025 bestond uit Ben Mouw (voorzitter), Lynn Salentijn (secretaris) en Ed Dijkstra (penningmeester). Als adviseur voor de communicatie en pr-werkzaamheden staat Hans Hogenbirk het bestuur terzijde.

Sinds zeven jaar is er naast het Dagelijks Bestuur ook een Algemeen Bestuur werkzaam, waarin een viertal organisaties zijn vertegenwoordigd. In de Deelnemersraad hebben alle organisaties zitting met een (plaats vervangend) lid. Voor nadere informatie en samenstelling zie verderop in dit verslag.

Op de navolgende pagina's wordt verslag gedaan van de activiteiten die in het jaar 2025 hebben plaatsgevonden.

Naast een overzicht van het aantal leden, medewerkers en donateurs van de deelnemende organisaties (Bijlage 1) wordt in Bijlage 2 een overzicht gegeven van de financiële consequenties m.b.t. het uitvoeren van de activiteiten uit de Erfgoedkalender 2025.

In Bijlage 3A is de Balans per 31 december 2025 alsmede de Resultatenrekening over het jaar 2025 opgenomen, terwijl in Bijlage 3B een gecomprimeerd overzicht van de activiteitenkosten wordt gegeven.

Voor een verslag van het Fonds Apeldoornse Historische Publicaties met vermelding van de verstrekte bijdragen aan publicaties verwijzen wij naar Bijlage 4.

Om een goed beeld te krijgen van de activiteiten zijn in Bijlage 5 foto's met bijbehorende tekst over de door de deelnemende organisaties uitgevoerde evenementen opgenomen. Tot slot geeft Bijlage 6 de Erfgoedkalender 2026 aan met vermelding van de activiteiten voorzien van de door de vergadering van deelnemers toegezegde financiële bijdragen.

Deelnemende organisaties

In de maand januari 2025 zijn de Stichting Korpora en de Oorlogsgravenstichting deelnemer geworden, gevolgd door de Stichting Koninklijke Concerten in de maand maart. De stichtingen Koninklijk Apeldoorn en Röntgen Apeldoorn zijn opgeheven. Eind 2025 is het aantal deelnemende organisaties gegroeid tot 25 verenigingen en stichtingen.

In 2025 zijn de volgende 25 organisaties deelnemer in het Erfgoedplatform Apeldoorn:

- 1 Apeldoorns Gidsen Collectief (AGC)
- 2 Archeologische Werkgroep Apeldoorn (AWA)
- 3 CODA
- 4 IVN Vereniging voor Natuureducatie, afdeling Apeldoorn
- 5 Oorlogsgravenstichting – Ereveld Loenen
- 6 Oudheidkundige Vereniging De Marke
- 7 Stichting Apeldoornsche Bosch
- 8 Stichting Apeldoorns Erfgoedkanaal
- 9 Stichting Apeldoornse Monumenten (SAM)
- 10 Stichting Bouwhuis Centrum voor Mens en Gebouwde Omgeving
- 11 Stichting Collectie 40 – 45
- 12 Stichting De Middelste Molen
- 13 Stichting Fietsgilde Apeldoorn
- 14 Stichting Indisch Erfgoed
- 15 Stichting Koninklijke Concerten
- 16 Stichting Korpora
- 17 Stichting Museum Hoenderloo
- 18 Stichting Oranjefeesten
- 19 Stichting Prehistorisch Kamp Apeldoorn
- 20 Stichting Veteraan Autobussen Apeldoorn
- 21 Stichting Vrienden Gemeentelijke Begraafplaats Soerenseweg Apeldoorn
- 22 Stichting Vrienden van de Ruitersmolen
- 23 Stichting Wenumse Watermolen
- 24 Vertelgenootschap Apeldoorn
- 25 Vereniging Oud Apeldoorn (VOA)

Het aantal (bestuurs-) leden/donateurs, medewerkers en vrijwilligers bedraagt eind 2025 in totaal personen. Voor een nadere specificatie van het aantal (bestuurs-)leden, overige medewerkers en donateurs is in Bijlage 1 een overzicht opgenomen.

Doel

Conform de statuten heeft de Stichting Erfgoedplatform Apeldoorn ten doel:

- het bevorderen van samenwerking tussen organisaties die zich bezighouden met het cultuurhistorisch erfgoed en de bouwkunst in de gemeente Apeldoorn;
- het onderling communiceren omtrent activiteiten en het onderling afstemmen van kalenders van bij het platform aangesloten organisaties;
- het organiseren van gezamenlijke activiteiten middels een op te stellen jaarlijks activiteitenplan, waarvan de Open Monumenten Dagen een vast onderdeel zijn;
- het met een constructief kritische blik naar de gemeente Apeldoorn en naar elkaar zorgen dat de cultuurhistorie in de breedste zin van het woord voor jong en oud behouden en toegankelijk blijft;
- het op constructieve wijze beïnvloeden van het beleid en de activiteiten van de (lokale) overheid op het gebied van cultuurhistorie;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Zoals blijkt uit de beschrijving van de doelen wordt getracht middels samenwerking tussen organisaties, werkzaam op zeer diverse terreinen, de cultuurhistorie en bouwkunst onder de aandacht van de inwoners en bezoekers van de gemeente Apeldoorn te brengen. In de hoofdstukken Activiteiten in het jaar 2025 en de Erfgoedkalender 2025 komt de grote verscheidenheid aan activiteiten naar voren en blijkt tevens dat Apeldoorn op het gebied van cultuurhistorie veel te bieden heeft.

(Foto: Open Monumentendagen)

Ontmoeting met de Raad van de gemeente Apeldoorn

Op donderdag 19 juni 2025 heeft het bestuur een presentatie gehouden voor de Raad van Apeldoorn in de zaal Het Rode Hert in het kader van "in gesprek met de Raad". Naast een terugblik op de gehouden activiteiten in het jaar 2024 werd ook ingegaan op de lopende en nog te houden evenementen in 2025. Tevens werd verantwoording afgelegd over de besteding van het jaarlijkse door de Raad ter beschikking gestelde budget.

Bestuurlijk overleg met de gemeente Apeldoorn

Op maandag 17 maart 2025 vond het eerste bestuurlijk overleg in 2025 plaats met wethouder Peter Messerschmidt, die zowel Cultuur als Erfgoed in zijn portefeuille heeft. In dit overleg werd stilgestaan bij de Atlas van Apeldoorn, die dit jaar in het teken staat van de wijk De Sprengen, het onderwerp jongerenparticipatie en vooral het inbedden van Cultuur en Erfgoed in het Apeldoorns onderwijs. Ook de ontwikkeling rond het standbeeld van Koning Willem I op het Raadhuisplein werd aan de orde gesteld. Als gast was aanwezig Museum d' kleine Arcke om hun activiteiten toe te lichten. Door de Stichting Apeldoornse Monumenten (SAM) werd aandacht gevraagd voor het pand Marktstraat 12, de huidige fietsenstalling, binnen de plannen van de Grote Markthof en ook voor het zogenaamde Panama Pakhuis. Ook het herstelproject van twee windmotoren in Wenum alsmede bruggen in de Parkenbuurt passeerden de revue. Tot slot werd nog de periodieke inspectie van Rijksmonumenten aan de orde gesteld.

Met brief, kenmerk BM/20250501 d.d.12 mei 2025 heeft het bestuur het door de Deelnemersraad op 27 maart vastgestelde jaarverslag inclusief jaarrekening over het jaar 2024 bij het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Apeldoorn ingediend.

Het tweede overleg in 2025 vond plaats op donderdag 15 mei waarin door het EPA aandacht werd gevraagd voor de impact van de bezuinigingen vanaf het jaar 2026, wanneer de nieuwe hoogbouwvisie door de Raad behandeld gaat worden en op welke wijze EPA betrokken kan worden bij het te ontwikkelen lespakket Cultuur en Erfgoed.

Samen met de Stichting Apeldoornse Monumenten werd de opzet van de komende Open Monumenten Dagen met als 'Erfgoed & Architectuur, gebouw(d) om te blijven' toegelicht. De SAM, bij monde van de voorzitter Josee Hulshof stelde opnieuw de ontwikkeling rond het pand Marktstraat 12 en het standbeeld op het Raadhuisplein aan de orde. Tevens werd aandacht gevraagd voor de periodieke controle van monumenten door de Monumentenwacht en een aantal handhavingsverzoeken van gemeentelijke monumenten.

Op 5 juni 2025 heeft het College van B&W de subsidie over het jaar 2024 definitief vastgesteld op een bedrag van €56.943 hetgeen inhield dat er een bedrag van €3.470 terugbetaald diende te worden.

Op donderdag 11 september 2025 vond het derde overleg in 2025 plaats, waarin EPA partner de Stichting Middelste Molen, vertegenwoordigd door haar voorzitter Max van Oorspronk de ruimte kreeg om haar doelstellingen en eventuele knelpunten met betrekking tot haar activiteiten kenbaar te maken. Door EPA werd aandacht gevraagd voor het project '150 jaar Spoor en Oranjepark' met het plaatsen van panelen met vermelden van de geschiedenis. Ook werd gewezen op het starten van het project 'Apeldoornkunde', een cursus om belangstellenden kennis over Apeldoorn en haar historie te verstrekken. Ook het initiatief van Omroep Gelderland om documentaires te maken over de Koude Oorlog, waarvoor het EPA om informatie is gevraagd, passeerde de revue. Door de SAM werd de laatste informatie over de komende OMD verstrekt, de toekomst van het voormalige Centraal Beheer gebouw aangekaart en de zienswijze op de hoogbouwvisie toegelicht.

Op donderdag 27 november 2025 vond het vierde overleg in 2025 plaats, waarin het EPA een uitgebreide toelichting heeft verstrekt op de projecten 'Apeldoornkunde' en '150 jaar Spoor en Oranjepark' alsmede op het voornemen van Saxion Hogeschool Apeldoorn om te komen tot een leergang 'Cultuur en Erfgoed', waaraan EPA is verzocht om mee te denken.

Door de SAM werd naast de reeds eerder aangekaarte onderwerpen Marktstraat 12, Panama Pakhuis en hoogbouwnota vooral de toekomst van het kunstwerk van Berend Hendriks in de gevel van de voormalige Sondorpschool aan de orde gesteld.

Met schrijven, kenmerk 2026/0019 - 5708141 d.d. 9 december 2025 heeft het College van Burgemeester en wethouders een subsidie voor het jaar 2026 toegekend van €80.134; deze toekenning betreft de geplande activiteiten zoals opgenomen in ons jaarplan 2026 en daarover gemaakte prestatieafspraken.

(foto: coverfoto van het programmaboekje Atlas van Apeldoorn: De Sprengen)

Erfgoed Gelderland

De organisatie Erfgoed Gelderland bestaat uit de Coöperatie Erfgoed Gelderland en de Stichting Gelders Erfgoed. De Coöperatie UA (Uitgesloten Aansprakelijkheid) treedt op als belangenbehartiger van de inmiddels 250 leden, terwijl de stichting als uitvoerend orgaan en subsidieontvanger van de provincie Gelderland fungeert. Sinds 2013 is het Erfgoedplatform Apeldoorn lid van de Coöperatie Erfgoed Gelderland. Inmiddels zijn ook een aantal partners van het EPA lid van de coöperatie, te weten Apeldoorns Gidsen Collectief, CODA, Oudheidkundige Vereniging de Marke, Stichting Indisch Erfgoed, Stichting Koninklijk Apeldoorn en Stichting Röntgen Apeldoorn.

Jaarlijks worden er twee ledenvergaderingen en diverse workshops gehouden. De eerste ledenvergadering werd gehouden op maandag 2 juni en stond grotendeels in het teken van de behandeling van het jaarverslag en jaarrekening 2024; daarnaast werd aandacht besteed aan het onderwerp Belangenbehartiging en Digitaal Erfgoedplatform Verhaal van Gelderland.

Op vrijdag 21 november vond in Zutphen de najaarsvergadering plaats, waarin aandacht werd besteed aan het Werkplan en Begroting 2026 van de Coöperatie en de stand van zaken rond Belangenbehartiging en samenwerkingen een update van het Digitaal platform. Na afloop van de ledenvergadering hield Elyze Storm-Smeets, de nieuwe hoogleraar Gelderse Geschiedenis aan de Radboud Universiteit een lezing over de Gelderse Onderzoeksagenda; na de lunch vond een minisymposium, getiteld 'Onmisbaar erfgoed' plaats, met daaraan gekoppeld het afscheid van bestuurder Liesbeth Tonckens.

Tot slot kan gemeld worden dat voorzitter Ben Mouw sinds maart 2024 deel uitmaakt van de Ledencommissie Zichtbaarheid en Communicatie, die in het jaar 2025 zeer onregelmatig (digitaal) bijeen kwam.

(foto: het Oranjeparkconcert op 12 juli 2025)

Deelnemersraad

Het jaar 2025 werd gestart met een Deelnemersvergadering tijdens de Inspiratie- en Nieuwjaarsbijeenkomst op vrijdag 10 januari in de Ruitersmolen in Beekbergen. In de Deelnemersvergadering werden naast een aantal mededelingen en het bespreken van een drietal Ingekomen stukken stilgestaan bij het toekomstige overleg met de Jongerenraad Apeldoorn. Hans Hogenbirk gaf een presentatie over de vernieuwing van de website. Met acclamatie werd ingestemd met de toetreding van de Stichting Korpora en de Oorlogsgravenstichting tot de EPA. Na de vergadering verzorgden Pieter van Rooij (Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed) en Pepijn Trienekens (Erfgoedparticipatiecoach Erfgoed Gelderland) een presentatie over immaterieel erfgoed. Tot slot werd onder het genot van een hapje en drankje getoast op het nieuwe jaar.

De eerste reguliere vergadering vond plaats op donderdag 27 maart in het auditorium van CODA. De Stichting Röntgen Apeldoorn en de Stichting Veteranenbussen stelden zich voor. Daarnaast werd stilgestaan bij de vieringen in het kader van 80 jaar Vrijheid, de start van de Atlas van Apeldoorn, de wijk De Sprengen en het thema 'Erfgoed & Architectuur' van de Open Monumenten Dagen 2025. Het concept Jaarverslag met Jaarrekening en het Erfgoedactiviteiten-overzicht 2024 definitief vastgesteld.

Voor aanvang van de vergadering op 12 juni werden er foto's gemaakt ten behoeve van een expositie van de culturele organisaties in het kader van de landelijke aftrap onder de noemer 'De Opening'. De Vereniging Oud Apeldoorn (VOA) en de Stichting Vrienden van de Ruitersmolen stelden zich voor. Er werd stilgestaan bij de uitkomst van de Provinciale Erfgoedmonitor (Cultuur & Erfgoed in DATA), werd de opzet voor het benaderen van de politieke partijen m.b.t. de volgend jaar te houden gemeenteraadsverkiezingen en de notitie over de rol en programma van de Lokale Omroep (RTV Apeldoorn) besproken. Tot slot werden ook kort de onderwerpen Erfgoedkalender 2025 (uitvoering), de Atlas van De Sprengen en OMD 2025 aan de orde gesteld.

Op donderdag 4 september vond de vierde vergadering in 2025 plaats, waarin o.a. een presentatie plaatsvond over de Open Monumenten Dagen 2025 met als thema 'Erfgoed & Architectuur, gebouw(d) om te blijven' op 13 en 14 september. Naast het bespreken van de projecten 'Apeldoornkunde' en viering '150 jaar Spoor en Oranjepark', werd ook stilgestaan bij de besteding van subsidiegelden, het indienen van plannen voor de Erfgoedkalender 2026 en gewezen op het aspect publiciteit en de digitale nieuwsbrief 'Ruimte voor Erfgoed'; tot slot werden er presentaties gehouden door de Stichting Wenumse Watermolen en het Vertelgenootschap Apeldoorn.

In deze vergadering werd afscheid genomen van Johan Kruithof van de Stichting Apeldoornsche Bosch en van onze secretaris Benjamin Stiphout, die werd opgevolgd door Lynn Salentijn.

De laatste vergadering in het jaar 2025 vond plaats op donderdag 27 november in CODA. Naast het vaststellen van de definitieve Erfgoedkalender 2026, werd uitgebreid stilgestaan bij het project '150 jaar Spoor en Oranjepark' in 2026, de instelling van een subfonds voor publicaties over Joodse inwoners als onderdeel van het Fonds Apeldoornse Historische Publicaties en de uitgave van een magazine over EPA en de deelnemende organisaties via de Stedendriehoek in het voorjaar van 2026. Tevens vonden er presentaties plaats van de Oorlogsgravenstichting en de Stichting Apeldoorns Erfgoedkanaal. De de vergaderdata voor 2026 werden vastgesteld.

Algemeen bestuur

Evenals in voorgaande jaren kwam het Algemeen Bestuur in het jaar 2025 negenmaal bijeen, altijd op een maandagmiddag van 15.00 tot uiterlijk 17.00 uur in de eigen EPA kamer achter in de CODA-bibliotheek. In het Algemeen Bestuur nemen naast de leden van het Dagelijks Bestuur en de communicatieadviseur, vertegenwoordigers van het Apeldoorns Gidsen Collectief (Piet Geurts), CODA, (Stefan Rutten) Stichting Apeldoornse Monumenten (Inez Overweel) en de Vereniging Oud Apeldoorn (Kor Comello) deel om overleg te plegen over diverse ontwikkelingen en toekomstige projecten. Naast de lopende zaken worden ook de bijeenkomsten van de Deelnemersraad voorbereid en besluiten omtrent deelname aan externe activiteiten genomen; per 31 december 2025 is Kor Comello wegens vertrek uit Apeldoorn afgetreden en zal hij opgevolgd worden door Arend Disberg.

Aan het einde van het jaar is zowel door het Algemeen Bestuur als de Deelnemersraad van harte ingestemd met de toetreding van Dolly Verhoeven aan het Dagelijks Bestuur.

Bestuursactiviteiten in het jaar 2025

In 2025 werd weer een fors beroep op het Dagelijks Bestuur gedaan om aanwezig te zijn bij diverse gelegenheden, zoals de Herdenking Apeldoornsche Bosch op 21 januari, deelname startbijeenkomst Nederlands Monumentenland bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed in Amersfoort op 29 januari, bijeenkomst Meet Up van Apeldoorn Partners in ACEC op 11 februari en presentatie EPA voor de Jongerenraad Apeldoorn in het stadhuis op 26 februari en bijwonen bijeenkomst van Stichting Bevrijding '45 inzake '80 jaar Vrijheid' op 20 maart.

Op 1 april vond er een regiobijeenkomst van Erfgoed Gelderland plaats in onze EPA kamer, op 8 april de aftrap van de Atlas De Sprengen tijdens de jaarvergadering in Berkenhove, op 10 april een presentatie op de Comité dag Nederlands Monumentenland in Schiedam, op 17 april de herdenking bij 't Sluisje inzake Bevrijdingsdag Apeldoorn, op 24 april de herdenkingsbijeenkomst Anton de Kom op het Ereveld in Loenen, op 9 mei: onthulling informatiebord biodiversiteit in Zuiderpark door IVN en de gemeente Apeldoorn, op 15 mei de manifestatie Erfgoed Gelderland in Ede, op 24 mei Open Dag bij de Middelste Molen met bezoek van Ridder René in Loenen en op 26 juni bijwonen bijeenkomst van de RCE over Post 65 in Hof van Afscheid.

Ook in het tweede halfjaar van 2025 vonden er vele bijeenkomsten plaats, waarbij het bestuur vertegenwoordigd was zoals bij de onthulling van de gerestaureerde bruggen in de Regentesselaan en Van Heutszlaan, opening foto expositie op billboards langs de Loolaan in het kader van "De Opening" (landelijke start van het culturele seizoen), herdenking '80 jaar Vrijheid' van de Stichting Indisch Erfgoed op het Ereveld in Loenen, opening van de buitenmusea in het Oranjepark op 24 augustus, onthulling Windmotor in Wenum op maandag 8 september, de opening van de expositie 'Natuurlijk' in CODA (in samenwerking met IVN) op 18 september, de Airborne-herdenking in de Koning Willem III kazerne op 19 september, de bijeenkomst van de Federatie Grote Monumentengemeenten op vrijdag 26 september in het Ketelhuis, de opening nieuw clubhuis VAMES Modelspoor in Wenum op vrijdag 10 oktober, de Dag van Gelderland in Musis Sacrum in Arnhem, de herdenkingen bij het Keienmonument (Koning Willem III kazerne) en Dwangarbeiders in het stadhuis en op het Marktplaats alsmede het bijwonen van de Nacht van de Architectuur in ACEC op vrijdag 28 november, bijwonen opening Spoorfietspad in Wenum op vrijdag 12 december, bijwonen opening foto-expositie 'biodiversiteit' IVN in park Berg en Bos en tot slot het Kerstconcert van het Orkest van de Koninklijke Marechaussee in de Grote Kerk op 18 december.

Ook werd acte de présence gegeven bij de presentaties van mede door het Fonds Apeldoornse Historische Publicaties gefinancierde uitgaven, het boek 'Eens woonden zij op Kasteel Ter Horst' op 23 mei in het Dorpshuis Loenen en op 19 juni het boek 'Wandelen in het Groen' n.a.v. het 70 jarig bestaan van de Internationale Vierdaagse Apeldoorn in het clubhuis van voetbalvereniging Victoria Boys.

Ook de reguliere bijeenkomsten en overleggen vergden de nodige tijd van de voorzitter, die zowel bij het OMD comité als ook bij de werkgroep Atlas, de werkgroep Digitalisering en '150 jaar Spoor en Oranjepark' de voorzittershamer hanteert. Daarnaast vergden ook de organisatie van de Historische Cafés en herdenkingen (waaronder de presentatie boekje 'Herinneringstocht Evacuatie september 1944' de nodige tijd.

Samenwerking

De samenwerking tussen de deelnemende organisaties in het Erfgoedplatform Apeldoorn wordt steeds intensiever, hetgeen resulteert in het gezamenlijk ontwikkelen van nieuwe initiatieven en uitbreiden van gezamenlijke activiteiten. Dit kwam tot uiting bij de organisatie van de jaarlijkse Atlas van Apeldoorn, dit jaar de wijk De Sprengen en bij de Open Monumentendagen, waaraan diverse partners samen met het bestuur van het EPA invulling hebben gegeven. Vanwege de aanwezige deskundigheid en ervaring bij de deelnemende partners weet men elkaar goed te vinden, hetgeen ook de onderlinge verstandhouding ten goede komt.

Deze samenwerking en het elkaar versterken heeft tot gevolg dat steeds meer organisaties zich willen aansluiten bij het EPA. In de maand januari 2025 werd door de Deelnemersraad ingestemd met de deelname van de Stichting Korpora en de Oorlogsgravenstichting, Ereveld Loenen.

Voor zover mogelijk wordt ook door de gemeente Apeldoorn en Apeldoorn Partners dankbaar gebruik gemaakt van de bij de aangesloten organisaties aanwezige deskundigheid middels het inroepen van ondersteuning bij evenementen.

Naast het gezamenlijk oppakken en organiseren is ook het afstemmen van te houden activiteiten een belangrijk aspect binnen het Erfgoedplatform, teneinde te voorkomen dat op dezelfde dag/tijdstip meerdere cultuurhistorische bijeenkomsten plaatsvinden. Om hieraan tegemoet te komen is sinds 2015 een eigen website, te weten www.erfgoedplatformapeldoorn.nl in de lucht, waarop de activiteitenkalender wordt vermeld, zie hiervoor ook het hoofdstuk Media en publicaties.

Fonds Apeldoornse Historische Publicaties

De in de maand december 2024 ingediende aanvragen zijn in de maand januari 2025 beoordeeld door de adviescommissie en op 27 januari van een positief advies voorzien: 'Eens woonden zij op Kasteel Ter Horst' van Corrie de Kool en de uitgave 'Wandelen in het Groen' van Paul van Dommelen.

In het voorjaar kwamen een tweetal aanvragen binnen van de Stichting Apeldoornse Monumenten voor een boek over de wijk De Maten en van Arnold Zweers voor zijn boek 'Apeldoorn door een gekleurde bril'. Wat betreft de uitgave over de wijk De Maten heeft de Adviescommissie op 14 mei laten weten deze nog niet voor publicatie 'rijp' te achten en doet daarvoor een aantal suggesties. Op het verzoek van Arnold Zweers werd negatief geadviseerd vanwege de beperkte bijdrage aan de Apeldoornse geschiedenis.

In de maand juni kwam er een drietal aanvragen binnen: van Nanet van Braam Houckgeest voor de uitgave 'Twee olifanten op Het Loo', van Siwert Hoogenberg en Jan Westerhof voor de uitgave 'Gigantisch luid en tegendraads' en van de Stichting Dwangarbeiders Apeldoorn voor de uitgave 'Verbroken stilte'.

Op 7 september liet de Adviescommissie weten alleen op de aanvraag van Nanet van Braam Houckgeest positief te beslissen; de aanvraag voor het jubileumboek van Gigant werd afgewezen vanwege het gegeven dat de financiering van het boek reeds gedekt is, terwijl de aanvraag van de Stichting Dwangarbeiders werd afgewezen omdat er eerder een uitgave over dit onderwerp is verschenen.

In het najaar werd de aanvraag van de Stichting Apeldoornse Monumenten voor het boek over de wijk De Maten opnieuw ingediend en daarnaast werd een verzoek ontvangen van de Vereniging Oud Apeldoorn voor het uitgaven van het boek 'Tijdreis door Apeldoorn'.

De secretaris van de Adviescommissie liet op 5 november weten dat positief is beslist op beide uitgaven van de SAM en VOA. In de maand december werden nog twee aanvragen ingediend, die in de maand januari 2025 beoordeeld zullen worden.

Daar mevrouw Van Braam zich niet aan de voorwaarden heeft gehouden, te weten het uitnodigen voor de presentatie op Paleis Het Loo en in de publiciteit de ondersteuning van het FAHP te vermelden, is de toezegging ingetrokken.

Het bestuur van het FAHP bestaat uit Carin Reinders (voorzitter), Ben Mouw (secretaris) en Ed Dijkstra (penningmeester), ondersteund door een adviescommissie, die een onafhankelijk oordeel over de aanvragen aan het EPA bestuur uitbrengt.

Op 20 januari is afscheid genomen van commissielid Martin Jochems wegens ziekte en in zijn plaats is Dolly Verhoeven benoemd.

Inmiddels heeft het FAHP vanaf de start in het najaar van 2017 tot en met 31 december 2025 de uitgifte van 34 boeken/boekjes mogelijk gemaakt.

Voor een overzicht van de via het FAHP mogelijk gemaakte uitgaven in 2025 verwijzen wij naar Bijlage 4.

Fonds Joodse Geschiedenis Apeldoorn

Op vrijdagavond 7 november 2025 werd tijdens het Historisch Café in CODA het Fonds Joodse Geschiedenis Apeldoorn gelanceerd. Dit fonds is door de gemeente Apeldoorn in het leven geroepen als een van de acties om genoegdoening te doen aan de Joodse bevolking vanwege de zeer pijnlijke ontvangst door de inwoners en bestuurders van Apeldoorn bij terugkomst uit de concentratiekampen.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft het Erfgoedplatform Apeldoorn gevraagd om dit fonds in combinatie met het reeds bestaande Fonds Apeldoornse Historische Publicaties te beheren en aanvragen te beoordelen.

Het fonds is bestemd om publicaties over de Joodse inwoners van Apeldoorn mogelijk te maken en heeft een omvang van €50.000.

Gelijktijdig werd een vraag ontvangen van de heer Frans de Heus voor het uitbrengen van een boek over de Joodse School in de Tweede Wereldoorlog. De bestaande Adviescommissie heeft op 26 november laten weten positief te adviseren over deze uitgave. Frans de Heus heeft laten weten verheugd te zijn over deze toezegging en het boek naar verwachting in het voorjaar van 2026 te zullen uitbrengen.

Objecten

Het aanbrengen van een verbeelding op de locatie van het voormalige Sportfondsenbad in het centrum van Apeldoorn, waar de woningbouw reeds enige tijd in gebruik is, heeft veel vertraging opgelopen, maar inmiddels zijn er voorbereidingen getroffen en mag verwacht worden dat realisatie in het voorjaar van 2026 zal plaatsvinden. In de jaarrekening over het jaar 2024 is reeds rekening gehouden met de verstrekking van een financiële bijdrage uit de Reserve Fonds plaatsing objecten.

De restauratie van twee rijksmonumenten: het plaatsen van nieuwe bloembakken op de brug Oranjepark/ Regentesselaan en het herplaatsen van de lantaarn en terugbrengen van de oorspronkelijke bank op de brug Wilhelminapark / Generaal van Heutszlaan heeft plaatsgevonden op woensdagavond 9 juli 2025. Voor de financiering hiervan is al eerder een bijdrage gereserveerd in de jaarstukken van het EPA.

Op 15 juli 2025 werd een verzoek ontvangen van de Stichting Apeldoorns Erfgoedkanaal voor het mogen ontvangen van een bijdrage in de kosten van het aanbrengen van rolpalen (ook wel jaagpalen genoemd) langs het Apeldoorns Kanaal. De adviescommissie heeft een positief advies uitgebracht, hetgeen voor het bestuur van het fonds aanleiding was om een bijdrage van €1.250 te verstrekken. De realisatie zal naar verwachting in het voorjaar van 2026 plaatsvinden.

Media en publicaties

Onder de noemer 'Ruimte voor Erfgoed' wordt maandelijks een digitale nieuwsbrief door het EPA (onder redactie van Hans Hogenbirk) uitgebracht waarin naast agendatips ook aanvullende informatie wordt opgenomen over bijzondere objecten en achtergronden van gebeurtenissen uit het verleden. In december 2025 werd uitgave nummer 140 bereikt met 1.892 abonnees.

Niet onvermeld mag blijven dat ook diverse partners eigen verenigingsorganen (VOA-Magazine, SAM Jaarboek, de Marke, IVN Groenvoer) alsmede nieuwsbrieven (Bouwhuis, IVN Natuureducatie afdeling Apeldoorn, Stichting Apeldoornsche Bosch en Stichting Röntgen Apeldoorn) laten verschijnen voor hun leden en donateurs/ vrienden.

De meeste deelnemende organisaties beschikken ook over een eigen website, die volop bezocht werden. Helaas houden niet alle organisaties de bezoeken bij, maar uit de ontvangen gegevens blijkt dat de pagina's in het jaar 2025 874.296 maal zijn bekeken. Oorlogsgravenstichting spant de kroon met een aantal van 532.671 bezoeken, op de voet gevolgd door de website van IVN Natuureducatie Apeldoorn met 104.534 bezoeken. Ook de websites van de Oudheidkundige Vereniging De Marke met 85.000 en Erfgoedplatform Apeldoorn met 30.398 mochten zich in een grote belangstelling verheugen. Ook het volgen van de Facebookpagina's laat een flinke stijging zien met een totaal van 99.483.

In totaal werden er door het EPA en de aangesloten partners, voorzover opgegeven, 732 activiteiten gehouden met in totaal 160.486 deelnemers/bezoeken.

Ook het benutten van de EPA kamer in het CODA Erfgoedhuis mag zich in een toename verheugen; in het jaar 2025 zijn er 152 bijeenkomsten gehouden met in totaal 697 deelnemers.

Promotieteam

Het promotieteam van het EPA is regelmatig aanwezig bij EPA activiteiten en bij activiteiten, die door aangesloten partners en derden worden georganiseerd. Eind 2025 bestaat het team uit 10 leden. In 2025 is het team bij 10 (11 dagen) bijeenkomsten aanwezig geweest.

Doelstelling is om de activiteiten van het EPA en haar aangesloten partners bij een breed publiek onder de aandacht te brengen middels het verstrekken van informatie, uitdelen van flyers en het vertonen van een diapresentatie. Tevens worden bezoekers geattendeerd op de digitale nieuwsbrief 'Ruimte voor Erfgoed', hetgeen geleid heeft tot meer abonnees.

(Foto: Historisch Café 7 februari 2025)

Historisch Café

De Historische Cafés vinden gewoonlijk plaats op een vrijdagmiddag/avond in CODA. De programmering wordt verzorgd door een werkgroep waarin leden van het Erfgoedplatform zitting hebben.

HISTORISCH CAFÉ ONTMOETEN, VERTELLEN en DELEN

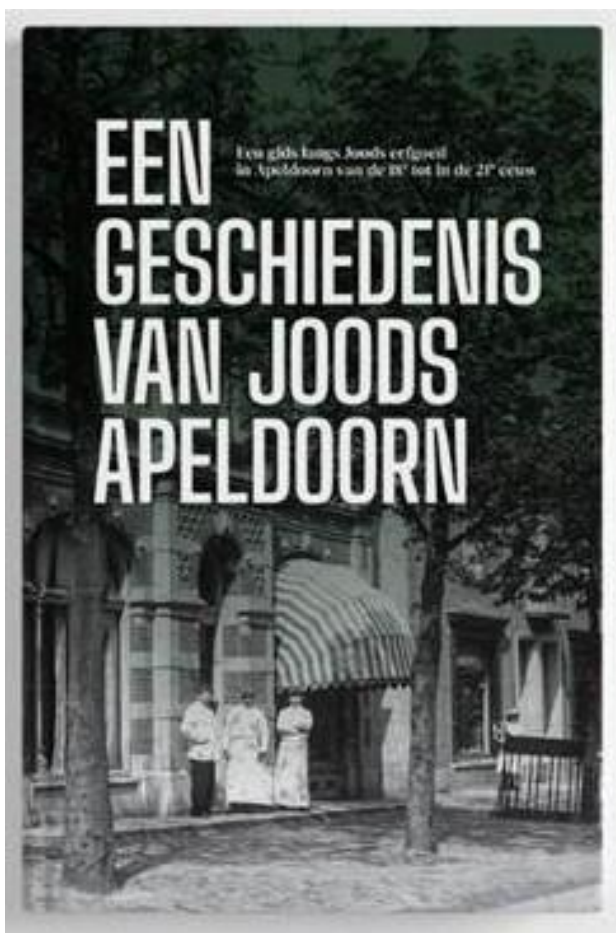
Het Historisch Café valt rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het EPA en wordt samen met CODA georganiseerd. Deze cafés hebben een vaste plaats gekregen op de jaarlijkse activiteitenkalender. Hieronder volgt een overzicht van de onderwerpen op de zes gehouden cafés in 2025:

7 februari – Het Grote Verhaal van Apeldoorn.

Het eerste Historisch Café van 2025 stond in het teken van de geschiedenis van Apeldoorn met als onder titel: veilig, oranje, dorp en stad. Marlies Stouthard, sociaalwetenschappelijk onderzoeker, gaf een presentatie van haar onderzoek naar het slavernijverleden van Apeldoorn. Ook de bijdrage van Marit Berends, cultuurhistoricus en conservator bij Paleis Het Loo, ging in haar bijdrage in op de In-focus tentoonstelling 'Uitgelicht', waarin voorwerpen uit de eigen collectie belicht worden vanuit meerstemmige perspectieven: in dit verband werd de schijnwerper gericht op de 'koloniale kast' uit de collectie van Koning Willem III, die ook de nodige sporen van kolonialisme en slavernij vertoont. Tot slot gaf Frederieke Jeletich een toelichting op de nieuwe presentatie in het Theehuis in park Berg en Bos met als thema Dorp, Stad en Veilig.

Foto's boven en onder: het Historisch Café op 7 februari 2025 met boven Marit Berends en onder Marlies Stouthard)

StedenDriehoek

Focus op Het grote verhaal van Apeldoorn tijdens Historisch Café

APELDOORN - Op vrijdag 7 februari is er tijdens het Historisch Café aandacht voor verschillende thema's uit Het grote verhaal van Apeldoorn: veilig, oranje, dorp en stad.

Marlies Stouthard heeft onderzoek gedaan naar het slavernijverleden van Apeldoorn. Mant Berends vertelt over hoe Paleis Het Loo omgaat met zijn koloniale verleden en Frederieke Jetelich geeft een toelichting op de nieuwe presentatie in het Theehuis van thema's uit Het grote verhaal van Apeldoorn.

Het Historisch Café begint om 17.30 uur in OODA Café aan de Vosselmanstraat 299 in Apeldoorn. Het duurt tot 19.30 uur. De toegang is gratis. Een hapje en drankje zijn verkrijgbaar in OODA Café.

Sporen van slavernij
Sporen van het slavernijverleden zijn overal. Ook in Apeldoorn zijn ze te vinden, vaak vlak onder de oppervlakte. Door wat verder te kijken kunnen we ze herkennen. Marlies Stouthard is sociaal-wetenschappelijk onderzoeker en heeft na haar pensioen meegewerkt aan publicaties over het slavernijverleden. Ook haucht zij het onderzoek naar het Apeldoorns Slavernijverleden onder de loep.

In-focus tentoonstelling
In Paleis Het Loo is op dit moment de eerste In-focus tentoonstelling, waarin voorwerpen uit de eigen collectie belicht worden vanuit meesprekende perspectieven. Ze starten met *Ungelicht: koloniale kast*. In deze tentoonstelling wordt een kast van koning Willem III uit 1872 gepresenteerd. Paleis Het Loo onderzoekt sinds een aantal jaren sporen van kolonialisme en slavernij in de collectie. Deze kast is daar het meest in het oog springende voorbeeld van. Mant Berends is cultuurhistoricus en conservator bij Paleis Het Loo. Hoe kun je minder gehoorde stemmen zichtbaar maken en waarom is het belangrijk om naast de pracht en praal van het paleis stil te staan bij kolonialisme? Mant neemt de

bezoekers hierin mee en ze laat de laatste ontdekkingen zien in de collectie over deze koloniale kast.

Het grote verhaal van Apeldoorn
Sinds de zomer van 2024 is het Theehuis in Stadspark Berg en Bos een van de plekken om meer te leren over de geschiedenis van Apeldoorn.

Hier kun je elk halfjaar een nieuwe presentatie bekijken over enkele thema's van Het grote verhaal van Apeldoorn. Sinds half januari is de tweede tentoonstelling te zien rond de thema's *Dorp, Stad en Veilig*. Tijdens het Historisch Café vertelt Frederieke Jetelich hoe het Theehuis lokale verhalen dichterbij een breed publiek brengt. Ook geeft zij een

inrijke in de nieuwe opstelling. Frederieke is onafhankelijk kunsthistoricus en cultureel ondernemer met een oprecht geloof in de waarde van kunst en cultuur.

Nieuws en column
Vóór de pauze van het Historisch Café is er het *belevingsnieuwsblok*, waarin aanwezigen een minuut de tijd krijgen om een activiteit bij het publiek onder de aandacht te brengen. In haar vaste gesprekken column geeft OODA-directeur Carin Reinders kijk op een actueel erfgoedonderwerp.

Volgende editie
Het volgende Historisch Café is op vrijdag 4 april, waarin de *Atlas van Apeldoorn: De Sprengen en 80 jaar Vrijheid* centraal staan.

(Foto links: boekcover een geschiedenis van Joods Apeldoorn en foto rechts: artikel Stedendriehoek over het Historisch Café op vrijdag 7 februari) [4 april – Atlas van Apeldoorn: wijk De Sprengen & 80 jaar Vrijheid.](#)

Het tweede café van 2025 kende een drietal onderwerpen. Rob Jerphanion (voorzitter) en André Staal (secretaris) gaven namens het bestuur van de Wijkraad De Sprengen een schets van de ontwikkelingen in de wijk alsmede een toelichting op de activiteiten van de wijkraad. Aansluitend presenteerde Ben Mouw (voorzitter EPA) het programma van de Atlas van de wijk De Sprengen. Het derde item werd verzorgd door Leonieke Terlouw van CODA, die een presentatie gaf over het programma in het kader van 80 jaar Vrijheid in de gemeente Apeldoorn.

[6 juni – Archeologisch jaaroverzicht, Romeinse legerkampen en Wandelen in het Groen.](#)

In het derde café van 2025 werd vooral stilgestaan bij het onderwerp Archeologie met een presentatie van het Archeologisch Jaaroverzicht 2024 door Guido Spanjaard, archeoloog bij de gemeente Apeldoorn. Jens Goeree van ArcheoloGIS, die veel onderzoek naar Romeinse (tijdelijke) legerkampen op de Veluwe doet, ging in zijn presentatie in op de ontdekking van niet alleen een Romeins marskamp in Ermelo, maar recent ook binnen de gemeente Apeldoorn in de omgeving van Radio Kootwijk. Het derde item werd verzorgd door Paul van Dommelen, die een toelichting gaf op zijn later deze maand te verschijnen boek 'Wandelen in het Groen, 70 jaar Apeldoornse Vierdaagse'.

Vanwege de actualiteit is op het laatste moment nog een onderwerp aan het programma toegevoegd en wel het Raadplegen van het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging (CABR) door Machlien Vlasblom, zelfstandig onderzoeker oorlogsgeschiedenis. Zij gaf een korte introductie over het raadplegen van dit archief, dat bewaard wordt in het Nationaal Archief in Den Haag.

[5 september - Open Monumenten Dagen](#)

Het Historisch Café van september stond in het teken van de Open Monumenten Dagen, met als Europees thema 'Erfgoed en Architectuur, gebouw(d) om te blijven'. Er werden vier presentaties gehouden. Corrie de

Kool – Verhoog vertelde over Kasteel ter Horst en haar bewoners zoals de families Hackfort, en presenteerde haar boek 'Eens woonden zij op Kasteel ter Horst'. Ben van Assema, bewoner van Kastanjelaan 8, ging in zijn presentatie in op de geschiedenis van de Conciërgewoning Gymnasium, een ontwerp van gemeentearchitect Gerrit de Zeeuw. Johan Gortworst, locatiemanager van het OMD comité Apeldoorn, nam de honneurs waar voor de familie De Bruijn over het familiebezit Landgoed De Ploeg in Wiesel. Tot slot werd namens het kerkgenootschap Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, beter bekend onder de naam 'Mormoonse Kerk, een presentatie gegeven over de geschiedenis van het kerkgenootschap alsmede over de inrichting van het kerkgebouw, een ontwerp van de Apeldoornse architect Tido Wierda.

3 oktober - Maand van de Geschiedenis – 'Natuurlijk'

Jaarlijks wordt landelijk in oktober de Maand van de Geschiedenis gehouden. Op verzoek van CODA wordt een extra Historisch Café ingepland. In dit café werd, mede gelet op het thema 'Natuurlijk' gestart met een introductie op het thema door Guido van Ee, erfgoedexpert bij CODA, gevolgd door de mogelijkheid om rondleidingen te volgen over de expositie 'Natuurlijk' en in het Archiefdepot en het bezoeken van het Experience Lab, verzorgd door medewerkers van CODA. Ter afsluiting volgde in het Café een lezing door Dik van der Meulen, schrijver en biograaf over zijn nieuwe boek over Jac.P. Thijsse. In afwijking van gebruikelijk duurde dit café een uurtje langer.

7 november – Het Grote Verhaal van Apeldoorn; afsluiting 80 jaar Vrijheid

Het laatste Historisch Café van 2025 stond in het teken van de Joodse geschiedenis in en na de Tweede Wereldoorlog. Frans de Heus, gepensioneerd leraar, reconstrueerde het verhaal van de 57 kinderen en hun leerkrachten, die tussen december 1941 en januari 1943 de school bezochten. Na vijf jaar onderzoek presenteert hij in het voorjaar 2026 zijn boek over de Joodse school in Apeldoorn. Sivan Behr ging in haar presentatie in op de honderdjarige familiegeschiedenis, die zich voor een deel ook in Apeldoorn heeft afgespeeld. Tot slot ging Pepijn de Koning n.a.v. zijn scriptie in op de 'Culturele herinnering aan de deportatie van het Apeldoornsche Bosch en het perspectief van de patiënten'. Hij tracht, ondanks het ontbreken van traditionele schriftelijke getuigenissen, het perspectief van de patiënten te benaderen. Binnen deze slachtoffergroep komen twee geschiedenissen samen: die van de Jodenvervolging en die van discriminerende en eugenetische praktijken tegen mensen met een beperking.

De werkgroep van het Historisch Café bestaat uit: Ellen Oomen, Adrienne Zuiderweg, Tessel Hengeveld, Ben Mouw (voorzitter) en Stefan Rutten.

Naast de genoemde onderwerpen zijn de Column van Carin Reinders, directeur-bestuurder van CODA, en het zogenaamde Nieuwsblok vaste onderdelen van het Historisch Café. De presentatie werd in het jaar 2025 afwisselend verzorgd door Ellen Oomen en Ben Mouw, terwijl de begeleiding middels pianospel ook in het jaar 2025 werd verzorgd door de pianisten Lex Sonneveld en Guus Essers.

Het Historisch Café is de verzamelplaats waarop van alles op erfgoedgebied in Apeldoorn naar voren wordt gebracht en gelet op het bezoekersaantal (in 2025 in totaal 456 personen) worden deze cafés gewaardeerd.

Activiteiten in het jaar 2025

In Bijlage 2 is de Erfgoedkalender 2025 opgenomen, waarin een overzicht wordt gegeven van de uitgevoerde activiteiten met bijbehorende kosten door de deelnemende organisaties in het jaar 2025.

Project Atlas van Apeldoorn

In nauwe samenwerking met CODA en de gemeente Apeldoorn wordt jaarlijks door het EPA een wijk of dorp binnen de gemeente Apeldoorn 'in de kijker' gezet. Dit jaar stond de wijk De Sprengen centraal. Deze wijk valt bijna helemaal samen met het gebied dat ooit bekend stond als De Nieuwe Enk. De naam wordt in 1750 al genoemd en het gebied bestaat vooral uit heuvelachtig heidegebied, met hier en daar wat struiken en bomen. Aan het begin van de negentiende eeuw gaan hier arbeiders wonen, veelal dagloners, die zelf hun stuk grond ontginnen. Ze leven van de handel en van wat de tuin en een paar geiten opleveren.

De officiële opening vond plaats op dinsdagavond 8 april tijdens de algemene ledenvergadering van de wijkraad De Sprengen in het Grand Café van Berkenhove, met toespraken van wethouder Anja Prins en Carin Reinders, directeur-bestuurder van CODA. Tevens kon de foto-expositie over de 'De Sprengen' bezichtigd worden. Later die maand vond de CODA Verhalentafel plaats, gevolgd in de maand mei met het schaapscheerdersfeest en kleedjesmarkt ter gelegenheid van de viering 50 jaar Belangenvereniging Sprengendorp. De lezingen over 'Historie van De Sprengen' op 14 mei door Huub Ummels, de archeologie van De Sprengen op 13 juni door Masja Parlevliet en Guido Spanjaard, architect A.H. Wegerif op 17 juni door Huub Thomas en de naoorlogse groei in De Sprengen op 8 oktober door Henriette Sanders mochten zich in veel belangstelling verheugen, terwijl ook de wandelingen van het Apeldoorns Gidsen Collectief door Sprengendorp/ Sprengendorp en over de begraafplaats Soerenseweg zeer in trek waren. Ook de Open Dag van de begraafplaats Soerenseweg vanwege het 125 jarig bestaan op zaterdag 28 juni kreeg veel bezoek. Ook kon worden deelgenomen aan een tweetal fietstochten van het Fietsgilde. De Archeo Hotspot op zondag 15 juni trok veel bezoekers, mede vanwege de nieuw ontdekte Romeinse legerkampen in Apeldoorn. IVN zorgde voor diverse fiets- en wandelroutes, die op eigen gelegenheid gefietst dan wel gelopen konden worden. Met de erfgoedwandeling van het AGC op zondagmiddag 26 oktober 2025 is de Atlas officieel afgesloten.

Open Monumenten Dagen (OMD)

Het meest tot de verbeelding sprekende evenement dat jaarlijks onder de vlag van het EPA wordt georganiseerd door de SAM, is de Vriendenloterij Open Monumenten Dagen, die altijd landelijk in het tweede volle weekend van september plaatsvinden met dit jaar als thema 'Erfgoed en Architectuur, gebouw(d) om te blijven'. Gelet op het thema werd door het OMD comité vooral ingezet op monumenten van zowel lokale als landelijke architecten. De officiële opening vond plaats op zaterdag 13 september om 10.00 uur door wethouder Peter Messerschmidt in het stadhuis van Apeldoorn, een postmodernistisch beeldbepalend gebouw, in het bijzijn van architect Hans Ruijssenaars, ontwerper van het stadhuis. Met het onthullen van een schildje, waarbij ook oud-wethouder Hans Poringa aanwezig was, werd de toekenning van 'beeldbepalend pand' bekrachtigd. Aansluitend vond de opening plaats van de expositie over het werk van Hans Ruijssenaars, die ook die dag twee lezingen verzorgde in de Raadszaal. Daarnaast konden bezoekers rondleidingen volgen door de bestuursvleugel en B&W kamer en door de binnenstad langs post-70 architectuur. Lokale architecten kwam aan bod met de openstelling van 'De kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen' van architect Tido Wierda, de Vrijmetselaarstempel van architect Henk Wegerif, de conciërgewoning Gymnasium van gemeentearchitect Gerrit de Zeeuw en 'Het Oude Huis', het oudste café van Apeldoorn van architect Andries van Driesum. Ook het Theater en congrescentrum Orpheus stond volop in de belangstelling met op zondagmiddag een lezing en debat met medewerking van architect Herman Hertzberger, waarbij het vooral ging over de toekomst van het voormalige Centraal beheergebouw. Industrieel erfgoed kon bezichtigd worden zoals het Ketelhuis van de voormalige Nettenfabriek en het voormalige Zwitsalcomplex getiteld 'Zwitsal Buitenstad'.

Belangstellenden konden dit jaar ook in Loenen diverse monumenten en locaties bezoeken: het Ereveld Loenen, de protestantse kerk uit de 14^e/15de eeuw, de Heilige Antonius Abt kerk (met een concert van de

Veluwse Cantorij)), woonerf De Wiekelaar, Kasteel ter Horst met rondleidingen en vertellingen van het Vertelgenootschap en de papierfabriek De Middelste Molen aan Het Kanaal.

In het noorden van Apeldoorn was Landgoed De Ploeg te bezichtigen (expositie geschiedenis en optreden van het Nederlands Jeugd Orkest) en een vijftal molens, waaronder de Wenumse Watermolen, de molen van Vorderman en een tweetal windmotoren stonden in de belangstelling. Tot slot was er ook de mogelijkheid om op zondag, de Politieacademie, ooit Kleinseminarie, te bezoeken. Hieraan werd op grote

Voor het zevende jaar op rij vonden er weer zogenaamde Mystery Monument Diners plaats en wel op vrijdag 12, zaterdag 13 en zondag 14 september. Ditmaal vonden deze diners plaats op de bovenste vijfde verdieping van het Stadhuis van Apeldoorn. Alle drie avonden waren vooraf uitverkocht, zodat in totaal 220 personen konden deelnemen. Naast het uitserveren van een 3-gangen diner gevolgd door koffie na maakten de deelnemers een klein rondje door het stadhuis en over het Marktpllein onder begeleiding van gids Masja Parlevliet. Het Vertelgenootschap verzorgde in de raadszaal een verhaal over de geschiedenis van een raadszaal uit vervlogen tijden. Het initiatief voor dit evenement is afkomstig van medewerkers van de afdeling Cultuur en Erfgoed van de gemeente Apeldoorn.

(foto's Open Monumentendagen 2025)

Herdenking evacuatie september 1944

Op vrijdagmiddag 24 januari 2025 vond in het stadhuis van Arnhem de presentatie plaats van een boekje over de herdenkingstocht van 27 september 2024. Op initiatief van Ineke Inklaar, auteur van het boek 'Vluchteling in eigen land', is een boekje samengesteld over het verloop van de herdenkingstocht 80 jaar Evacuatie in september 2024. Na een welkomstwoord van Ben Mouw, projectleider van de werkgroep Herdenkingstocht 80 jaar evacuatie, hield gastheer en wethouder Bob Roelofs van Arnhem een toespraak. Docent Demi Hebing van vmbo 't Venster kreeg het woord met verhalen over de evacuatie van haar grootouders. Nadat oud evacu  John Joep Visser zijn leven tijdens de oorlog memoreerde, gaf leerkracht Maikel Spijkerman samen met leerling Lara van OBS Beekbergen een toelichting op de reden waarom de school het Exodusmonument aan de Arnhemseweg in Beekbergen heeft geadopteerd. Tot slot ging Ineke Inklaar in op haar onderzoek naar de evacuatie van september 1944. Tot slot werd het boekje aangeboden aan de wethouders van Apeldoorn, Arnhem en Lingewaard en alle aanwezigen. De bijeenkomst werd besloten met een nazit, waar volop gebruik werd gemaakt om verhalen met elkaar te delen.

(Foto's: Herdenking evacuatie september 1944 in het stadhuis in Arnhem)

Op vrijdag 26 september 2025 werd stilgestaan bij het feit dat het 81 jaar geleden is dat Arnhem en omgeving (waaronder de Overbetuwe) op last van de Duitse bezetter ontruimd moest worden. In 1944 zijn 150.000 inwoners op pad gegaan om elders onderdak te vinden. In de gemeente Apeldoorn zijn toen een kleine 50.000 Arnhemmers opgevangen! Er werd een kleine herdenking georganiseerd in Beekbergen bij het Exodus monument met medewerking van groep zeven van de OBS Beekbergen en twee muzikanten van de 48th Highlanders of Holland. Naast genodigden als oud burgemeester Fred de Graaf waren oud-geëvacueerden mevrouw Louise Helmich met haar broer aanwezig. Met het voorlezen van een aantal gedichten en het leggen van bloemen werd deze herdenking besloten en vond onder het genot van koffie met gebak een nazit plaats..

(Foto's Herdenking Evacuatie september 1944)

Financiering

In de Activiteitenkalender 2025, opgenomen in Bijlage 2 treft u de totale uitgaven aan van zowel de uitgevoerde activiteiten alsmede van de structurele kosten. In totaal is in 2025 een bedrag uitgegeven van €71.675. Aan kosten Activiteiten is een bedrag van € 60.389 (zie Bijlage 3b) uitgegeven. Naast uitgaven aan structurele kosten voor de redactie- en onderhoudskosten van de website en verzekeringen zijn er ook kosten gemaakt voor de overschakeling op een nieuw programma (Atlantis 7) bij de digitalisering van collecties objecten en het aangaan van verplichtingen ten bedrage van €6.500 voor het uitgeven van een magazine in 2026. In totaal bedraagt de post Algemene stichtingskosten en website/communicatiekosten €22.639. Het vorenstaande betekent dat tegenover de uitgaven ad €71.675 inkomsten staan ten bedrage van €71.315, (exclusief Overige baten ad € 6.908) waardoor er een negatief resultaat ad €360 resteert. Dit bedrag zal in mindering worden gebracht op de post Kapitaal.

Wellicht ten overvloede merken wij op dat in de financiële verantwoording alleen de bedragen zijn opgenomen, die het EPA voor zijn rekening heeft genomen. Daarnaast hebben deelnemende organisaties kosten voor eigen rekening genomen met inbegrip van eventuele bijdragen van derden.

Onder de post structureel zijn de kosten opgenomen voor het functioneren van de stichting, dit betreft hoofdzakelijk de kosten voor het bijhouden van de website 'Erfgoedplatform Apeldoorn'. In de post overige kosten zijn onder andere de kosten van verzekering met betrekking tot bestuurdersaansprakelijkheid, representatiekosten, en abonnementen/ lidmaatschappen opgenomen.

Niet onvermeld mag worden dat het EPA bij zijn functioneren veel ondersteuning krijgt van CODA, zowel in de vorm van het verzorgen van het secretariaat, alsmede in de vorm van het verrichten van werkzaamheden op het terrein van communicatie, publiciteit en facilitair.

In Bijlage 3 is zowel de Balans per 31 december 2025 alsmede de Resultatenrekening over het boekjaar 2025 opgenomen. Daarnaast is een totaaloverzicht opgenomen van de activiteitenkosten 2025.

Met brief kenmerk 5717836-2024/0053 d.d. 4 juni 2025 heeft het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Apeldoorn laten weten in te kunnen stemmen met de verantwoording over het boekjaar 2024 en de bijdrage definitief vast te stellen op een bedrag van €56.943.

In dit jaarverslag heeft u kennis kunnen nemen van de besteding van de gelden over het jaar 2025, waarvoor door de gemeente per brief de dato 17 december 2024 een bedrag van €51.632 is toegezegd; met schrijven 2025/0396 5485932 is dit bedrag opgehoogd met een bedrag ad €18.500, zijnde bestemd voor de organisatie van de jaarlijkse Open Monumenten Dagen, waardoor de totale subsidie voor 2025 is vastgesteld op €70.132.

Van het tijdens de bespreking van de MJB 2023-2026 in de raadsvergadering van 10 november 2022 aangenomen amendement 'Zicht op het verleden' met een budget van €21.200 is per eind 2025 inmiddels een bedrag besteed van €17.855, zodat voor de digitalisering van objecten nog een bedrag resteert ad €3.345.

(foto pagina 20 en boven: Herdenking 17 april 2025)

Vooruitblik 2026

In de Deelnemersraad vergadering op donderdag 27 november werd de definitieve Erfgoedkalender 2026 vastgesteld. Op 19 april 2025 was al een concept Activiteitenkalender opgesteld voor het indienen bij de gemeente om in aanmerking te komen voor een subsidie bijdrage in het jaar 2026. Met schrijven 2026/0019-5708141 d.d. 9 december 2025 liet de gemeente Apeldoorn weten een bedrag ad €80.134 ter beschikking is stellen.

Voor een overzicht hiervan verwijzen wij u graag naar Bijlage 6, waarin de activiteitenkalender 2026 is opgenomen. Naast reservering van gelden voor de jaarlijks te houden activiteiten zoals de Atlas van Apeldoorn, Dag van de Architectuur, de Archeologiedagen en de Maand van de Geschiedenis, zijn ook gelden opgenomen voor het reguliere Oranjeparkconcert, een post voor Erfgoedtentoonstellingen in het Erfgoedhuis en een forse post voor de viering van 150 jaar Spoor en Oranjepark in mei 2026.

Het jaar 2026 staat in het teken van het feit dat het 150 jaar geleden (13 mei 1876) is dat het Oranjepark werd ingewijd!

Zondag 10 mei 2026 vieren EPA en haar partners het jubileum van 150 jaar aansluiting van Apeldoorn aan het spoorwegnet (de zogenaamde Oosterspoorweg) en de Koningslijn (aftakking van de lijn Amersfoort – Apeldoorn) en de opening van het stationsgebouw. Het festival onder de naam 'Spoor van de stad' met diverse activiteiten, waaronder de ontvangst van de regiodirecties van de NS en Prorail met het directierijtuig 'De Kameel', het rijden met paardentrams tussen het station en het Oranjepark en demonstraties van oude ambachten, deelname aan oud Hollandse spelen en muziekoptredens. In samenwerking met Apeldoorn Partners zullen er in de maanden mei t/m september nog diverse activiteiten in de wijk De Parken worden georganiseerd onder de titel 'Spoor van de Stad'.

Per brief d.d. 6 mei 2025 heeft het bestuur van de Stichting Koninklijk Apeldoorn laten weten haar werkzaamheden te zullen beëindigen en de stichting eind 2025 op te heffen. Gelijktijdig werd de Stichting Koninklijke Concerten opgericht teneinde de inmiddels traditie geworden concerten in het Oranjepark en in de Grote Kerk (Kerstconcert) voort te kunnen zetten.

Op 8 november 2025 liet het bestuur van de Stichting Röntgen Apeldoorn weten de stichting per 31 december 2025 te zullen opheffen. Tot grote verrassing werden we eind december 2025 door het bestuur van SRA verblijd met een gift ten bedrage van €5.248 zijnde het batig saldo bij liquidatie van de stichting eind 2025.

Niet onvermeld mag blijven dat er door de aangesloten stichtingen en verenigingen ook in eigen kring veel activiteiten georganiseerd worden, die vaak een breder terrein bestrijken dan het onderwerp cultuurhistorie. Veel van de deelnemende partners brengen eigen uitgaven, in de vorm van nieuwsbrieven, tijdschriften, magazines uit, waarin een overzicht wordt gegeven van hun werkzaamheden. Daarnaast kan voor nadere informatie ook de eigen websites worden geraadpleegd.

Al enige jaren wordt er gewerkt aan het thema 'Het Grote Verhaal van Apeldoorn' met exposities en een eigen website. In het Theehuis in park Berg en Bos is momenteel een expositie te bezichtigen van een drietal thema's, Kruispunt (routes van handelswegen o.a. Elburg naar Arnhem, de Herenhul in Beekbergen en de spoorlijnen), Apeldoorners (met beroemde inwoners zoals Röntgen, Chris, Agathe en Henk Wegerif, Piet de Jong, Ans Schut, Joop Braakhekke en Peter Bosz) en Veilig (vestiging Politie Academie) en Boeren (familie Veeneman uit Wiesel, mechanisatie van het boerenbedrijf) tot en met juni, waarna er opnieuw drie thema's uitgebeeld zullen worden. Daarnaast is er ook een eigen website in het leven geroepen, www.hetgroteverhaalvanapeldoorn.nl

De website www.geheugenvanapeldoorn.nl (waarop duizenden onderwerpen vermeld staan) en de eigen EPA website www.erfgoedplatformapeldoorn.nl worden steeds meer bezocht voor agendatips en achtergrondverhalen en verwijzingen naar de aangesloten partners. Deze website alsmede de EPA pagina's op Facebook en Instagram worden bijna dagelijks gevuld door webmaster Hans Hogenbirk, terwijl Stefan Rutten, archivaris van CODA, zorgdraagt voor de website Geheugen van Apeldoorn.

Ook het EPA bulletin 'Ruimte voor Erfgoed' groeit gestadig door en is van bijna 1.800 abonnees eind 2024 gestegen naar 1.897 eind 2025. Dit is een mooi resultaat en doen ook in 2026 een beroep op alle erfgoed organisaties om mee te werken aan deze nieuwsbrief om de geschiedenis van Apeldoorn levend te houden.

Alle in het EPA deelnemende organisaties staan in de startblokken om uitvoering te geven aan de geplande activiteiten voor zowel de inwoners van Apeldoorn alsmede ook voor bezoekers en toeristen. De Erfgoedkalender 2026 bevat een grote verscheidenheid aan activiteiten, waarvoor de financiering is geregeld.

Graag is het bestuur van het Erfgoedplatform Apeldoorn bereid om een nadere toelichting te verstrekken over de inhoud van dit jaarverslag.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur van het EPA

G.J. (Ben) Mouw, voorzitter

Bijlage 1 Overzicht leden, medewerkers en donateurs

OVERZICHT LEDEN, MEDEWERKERS, DONATEURS, ACTIVITEITEN, etc. PER 31 DECEMBER 2025.

Naam organisatie	Bestuur	Leden/ donateurs	Medewerkers/ vrijwilligers	website- bezoeken	Facebook Instagram	aantal activiteiten	aantal deelnemers
Apeldoornsche Bosch		4	75	27	26.000	1.123 (volgers)	n.b. 11.806
Apeldoorns Erfgoedkanaal		2	3	7	5.552		18 100
Apeldoorns gidsen Collectief		5		17	8.943	885 (volgers)	217 3.299
Apeldoornse Monumenten		5	300	20	4.000	31.500	4 12.100
Archeologische Werkgroep		4		35	23.011	978 (volgers)	50 560
Architectuurcentrum Bouwhuis		3	10	2	n.b.	n.b.	8 500
Collectie '40 - '45 museum		4			5.362	3.594	32 761
CODA - Erfgoedhuis					15.529	23.975	19 29.135
De Middelste Molen		5		55	14.786	F 179 (volgers) Inst. 306	15 6.340
Fietsgilde Apeldoorn		4	4	26	n.b.	660 (volgers)	37 1.284
Indisch Erfgoed		3		12	3.385	16.878	1 150
IVN Natuureducatie Apeldoorn		6	570	150	104.534	2.250 (volgers)	125 3.000
Koninklijke Concerten Apeldoorn		3		3	n.b.		3 2.000
Korpora publieke veiligheid		5		38	9.300	1.500 (volgers)	6 750
Museum De Kleine arcke		7		7			15 250
Oorlogsgravenstichting		1	3.700	96	532.671	13.165	6 3.985
Oranjefeesten Apeldoorn		5		40	n.b.	n.b.	5 81.030
Prehistotisch Kamp Apeldoorn	geen gegevens ontvangen						
Rontgen apeldoorn		3					
Vereniging De Marke		7	242	5	85.000	n.b.	n.b. n.b.
Vereniging Oud Apeldoorn		8	1.980	120	n.b.	n.b.	55 2.180
Veteraan Autobussen		5		50	n.b.	n.b.	100 n.b.
Vrienden Begraafplaats soerensev		3					n.v.t. n.v.t
Vrienden van De Ruitersmolen		3	2	5	1.500	350 (volgers)	6 50
Wenumse Watermolen		7		20	4.325	287 (volgers)	4 750
Vertelgenootschap Apeldoorn	geen gegevens ontvangen						
Erfgoedplatform Apeldoorn		7		1	30.398	F 1.159 (volgers) Inst. 222	6 456

Bijlage 2 Erfgoedkalender 2025: evaluatie activiteiten met overzicht werkelijke kosten

STICHTING ERFGOEDPLATFORM APELDOORN

Erfgoedkalender 2025 Begroting - Werkelijkheid

(bedragen in euro's)

	<i>trekker</i>	<i>onderdelen</i>	<i>samenwerking</i>	<i>Tegemoetkoming EPA begroot</i>	<i>Werkelijke kosten</i>	<i>Opmerkingen</i>
1. Structureel						
EPA Website	EPA	Hosting website en onderhoudskosten		1.000	1.450	
Algemene Publiciteit	EPA	Publiciteit en communicatiekosten		1.000	7.839	Inclusief 6.500 voor het EPA - magazine
Digitalisering collecties	EPA				10.095	Nieuw software release en kosten digitalisering 2025
Inspiratie bijeenkomst	EPA	inclusief nieuwjaarsbijeenkomst		550	553	
Algemene stichtingskosten	EPA	Representatie, abonnementen, kantoorart, administratie , bankkosten en verzekeringen		3.000	2.938	236 onttrokken aan reservering inricht. EPA kamer
2. Hoofdcategorie						
Historisch Cafés (5 X per jaar)	EPA	Diverse onderwerpen	CODA, etc	3.300	3.048	
Open Monumenten Dagen (2e weekend van september)	SAM	Thema 2025: Architectonisch Erfgoed	Gemeente, DWA's, VOA, CODA, AGC, IVN, SVA,	18.500	19.622	
Bevrijdingsdag Apeldoorn	VOA	Bevrijdingsdag Apeldoorn, 17 april	AGC	2.050	2.953	
Boekenbeurs	VOA	Jaarlijkse boekenbeurs VOA, in februari	SAM	300	192	
Oranjeparkconcert	SKA	juli 2025	EPA	3.100	3.528	
Evacuatieherdenking 2025					1.029	

Herdenking 80 jaar vrijheid , mei 2025	EPA		Stichting Bevrijding "45, div. EPA partners	3.500	1.359	
Dag vd Architectuur / architectuurprijs	Bouwhuis	Excursies langs nieuwe Apeldoornse architectuur, landschap en stedenbouw, o.l.v. architectuurhistoricus. Bezoeken aan opvallende architectuurinitiatieven van bewoners	SAM	2.500	1.000	
Atlas van Apeldoorn	CODA	Inricht. Historisch paviljoen en publieksactiviteiten. Wijk de Sprengen	div. partners EPA	3.900	2.642	
Nationale Archeologiedagen (juni)	AWA		Diverse EPA partners, Gemeente Apeldoorn	2.050	1.520	
Maand van de Geschiedenis (oktober)	CODA	(online) publieksactiviteiten die in het teken staan van erfgoed, zoveel mogelijk aansluitend bij het landelijk thema. Extra Historisch Cafe , CODA verhalentafel etc	Diverse EPA partners	2.050	1.250	
Expositie/lezingen leven en werk Gaby Bovenlander in augustus/september	SIE	Expositie leven en werk Gay Bovenlander in samenwerking met de Stichting Gaby Bovenlander	CODA,VOA, Vertelgenootschap Apeldoorn	5.000		Niet doorgedaan
Erfgoedtentoonstellingen Erfgoedhuis	CODA	Fototentoonstellingen, professionele inrichting tentoonstellingen EPA partners	Diverse EPA partners	4.000	1.829	
150 jaar Spoor & Oranjepark	EPA				2.541	Externe ontwikkeling projectplan
Viering begraafplaats Soerenseweg 125 jaar	SVBGS A	viering 125 jarig bestaan		2.500	2.504	
Publicaties	EPA	Verstrekken bijdragen voor uitbrengen boeken en publicaties	Fonds Apd. Hist. Publicaties	5.916	7.013	
3. Objecten						
Restauratie objecten	SAM	Verstrekken bijdragen aan te plaatsen / restaureren objecten	CODA archief/kennis centrum, Gem Apeldoorn	5.916	8.360	7.110 onttrokken aan Reserve objecten

TOTAAL						
				70.132	83.265	
				=====	=====	

Bijlage 3A Balans en resultatenrekening per 31 december 2025 (na resultaatbestemming, bedragen in euro's)

Bijlage 3A Balans en Resultatenrekening per 31 december 2025

Balans per 31 december 2025, (na resultaatbestemming, bedragen in euro's)

	2025	2024
ACTIVA		
Vlottende activa		
Debiteuren	-	-
Vooruitbetaald	-	-
Overige vorderingen	1.183	1.364
	<u>1.183</u>	<u>1.364</u>
Liquide middelen		
Rabobank rekening courant	16.428	19.505
Rabobank spaarrekening	85.378	84.013
	<u>101.806</u>	<u>103.518</u>
Totaal activa	<u>102.989</u> *****	<u>104.882</u> *****
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Kapitaal	19.970	20.330
Bestemmingsreserves	26.259	37.848
Reserve fonds Cultuurparticipatie	8.014	8.014
Egalisatiereserve	26.089	19.181
	<u>80.332</u>	<u>85.373</u>
Totaal eigen vermogen	<u>80.332</u>	<u>85.373</u>
Kortlopende schulden		
Crediteuren	2.555	6.652
Overige schulden	20.102	12.857
	<u>22.657</u>	<u>19.509</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>22.657</u>	<u>19.509</u>
Totaal passiva	<u>102.989</u> *****	<u>104.882</u> *****

Aldus vastgesteld op: 26 maart 2026

Ben Mouw,
Voorzitter EPA

Ed Dijkstra,
Penningmeester EPA

Lynn Salentijn,
Secretaris EPA

Resultatenrekening over het boekjaar 2025 (bedragen in euro's)

	2025	2024
Baten		
Subsidie Gemeente Apeldoorn	70.132	56.943
Financiële baten	1.183	1.364
Overige baten	6.908	25
Totaal baten	78.223	58.332
Lasten		
Website/communicatiekosten	9.289	4.539
Kosten digitalisering collecties	10.095	
Algemene stichtingskosten	3.491	4.013
Activiteitenkosten	60.389	40.616
Onttrekking aan bestemmingsreserves	-/- 11.589	
Totaal lasten	71.675	49.168
Saldo baten – lasten	6.548	9.164
Dotatie aan egaliseringsreserve	-/- 6.908	-
Toevoeging/onttrekking aan kapitaal	360	-/- 5.694
Terug te betalen ongebruikte subsidie		-/- 3.470
Saldo	-	-

Aldus vastgesteld op: 26 maart 2026

Ben Mouw
Voorzitter EPA

Ed Dijkstra
Penningmeester EPA

Lynn Salentijn,
Secretaris EPA

Toelichting op de resultatenrekening 2025 (bedragen in euro's)

Toelichting op de balans per 31 december 2025 (bedragen in euro's)

	2025	2024
Activa		
Overige vorderingen	1.183	1.364
	=====	=====

De vordering ultimo 2025 bestaat uit nog te ontvangen rente op de bedrijfsspaarrekening. De daling ten opzichte van 2024 is het gevolg van een lagere rentevoet.

Passiva

Kapitaal

Saldo per 1 januari 2025	20.330	14.636
Onttrekking resultaat boekjaar	360	5.694
	<u>19.970</u>	<u>20.330</u>
	=====	=====

Bestemmingsreserves

Reservering inzake Atlas van Apeldoorn	4.142	4.142
Reservering van de van Gemeente Apeldoorn ontvangen subsidie voor het digitaliseringsproject "Zicht op het Verleden" (1)	3.345	7.588
Reservering (restauratie) Objecten (2)	9.051	16.161
Reservering van ontvangen giften/bijdragen voor de inrichting EPA – ruimte in het Erfgoedhuis (3)	9.721	9.957
	<u>26.259</u>	<u>37.848</u>
	=====	=====

Totaal

(1) Van de in 2023 voor dit project (digitalisering archieven van een aantal aangesloten deelnemers) ontvangen subsidie ad 21.200 euro is thans 17.855 euro uitgegeven.

(2) Reservering (restauratie) objecten: De in het verleden toegezegde bijdragen voor restauratie van de bloembakken/lantaarns bruggen Regentesselaan en Wilhelminapark – ad 3.400 euro - zijn in 2025 uitbetaald. Tevens zijn verplichtingen aangegaan voor een herinneringsmonument over het voormalig Sportfondsenbad ad 2.500 euro (netto). Daarnaast is 1.210 euro besteed aan publiciteit rond de regeling Plaatsing / Restauratie Objecten.

(3) Reservering van ontvangen giften/bijdragen inrichting EPA – kamer in het Erfgoedhuis: mogelijk zullen er toekomstig nog enige uitbreidingen en aanpassingen gerealiseerd worden, waarvoor deze reserve dan aangewend kan worden. Overigens is er dit jaar 236 euro aan deze reservering onttrokken voor de aanschaf van inventaris.

	2025	2024
Reserve Fonds Cultuurparticipatie		
Saldo per 1 januari 2025	8.014	8.014
Toevoeging c.q. onttrekking	-	-
Saldo per 31 december 2025	8.014	8.014
	=====	=====

Egalisatiereserve

Saldo per 1 januari 2025	19.181	19.181
Toevoeging	6.908	-
Saldo per 31 december 2025	26.089	19.181
	=====	=====

De toevoeging omvat het door EPA ontvangen liquidatiesaldo van de Stichting Röntgen ad 5.248 euro, een niet teruggevorderd subsidieoverschot voor activiteiten in het verleden ad 1.520 euro en enkele giften van particulieren ad 140 euro. **Crediteuren**

Openstaande posten per 31 december 2025	2.555	2.190
	=====	=====

Ultimo 2025 betreft een nota van CODA voor inrichting tentoonstelling Erfgoedhuis en nota's van Peer Adviesbureau voor ontwikkeling van een projectplan voor de herdenking van 150 jaar Spoor en Oranjepark

Overige schulden

Technische vernieuwing EPA website	-	7.867
Overgang naar ATLANTIS 7 software voor de digitalisering van collecties (1)	5.852	-
Terug te betalen niet gebruikte subsidie Gemeente Apeldoorn	-	4.990
Kosten herinneringsmonument vm. Sportfondsenbad	7.750	-
Uitgave EPA magazine Stedendriehoek	6.500	-
Totaal	20.102	12.857
	=====	=====

Toelichting op de resultatenrekening 2025 (bedragen in euro's)

	2025	2024
Baten		
Financiële baten	1.183 =====	1.364 =====

Betreft nog te ontvangen rente op de spaarrekening; de daling t.o.v. 2024 is het gevolg van de in 2025 gedaalde rentevoet.

Overige baten	6.908 =====	25 =====
----------------------	-----------------------	-------------

De overige baten bestaan uit:

. Giften van particulieren	140
. Vrijval niet terug te betalen niet gebruikte subsidies	1.520
. Schenking liquidatiesaldo Stichting Rontgen	5.248

Totaal	6.908 =====
---------------	-----------------------

Lasten

Website-/communicatiekosten	9.289 =====	4.539 =====
------------------------------------	-----------------------	----------------

De website/communicatiekosten omvatten de onderhouds- en hostingkosten voor de website Erfgoedplatform Apeldoorn (EPA), alsmede de kosten voor promotie van EPA en aangesloten deelnemers bij evenementen, bijeenkomsten, etc.

Hieronder tevens de kosten opgenomen voor een in het voorjaar 2026 uit te geven EPA magazine bij de Stedendriehoek (oplage 70.000 exemplaren), waarvoor inmiddels verplichtingen zijn aangegaan.

Kosten Digitalisering Collecties	10.095 =====	-
---	------------------------	---

In 2025 zijn de kosten voor de digitalisering van collecties (4.243) n de exploitatierekening opgenomen, dit in tegenstelling tot eerder jaren waarin ze rechtstreeks ten laste van de daarvoor bestaande reserve werden gebracht, Tevens zijn eind 2025 verplichtingen aangegaan voor het overstappen op nieuwe software – Atlantis 7 – voor het digitaliseringsproject van enkele deelnemers, inclusief de daarbij noodzakelijke ondersteuning door de leverancier (in totaal 5.852 euro).

Algemene Stichtingskosten	3.255	4.013
	=====	=====

De algemene stichtingskosten omvatten de kosten voor abonnementen, verzekeringen, reis- en representatiekosten, bankkosten, administratiekosten en kantoorkosten. De daling ten opzichte van 2024 is het gevolg van het niet meer huren van externe opslagruimte.

Activiteitenkosten	60.389	40.616
	=====	=====

De activiteitenkosten blijven met 60.389 euro onder de begroting van 64.582. Daarbij is er sprake van het niet doorgaan van een geplande activiteit, enkele niet begrote kostenposten en voor sommige activiteiten lagere kosten dan begroot en andere weer hogere. Voor (restaurant) objecten is een bedrag van 7.110 onttrokken aan de reserve restaurant objecten.

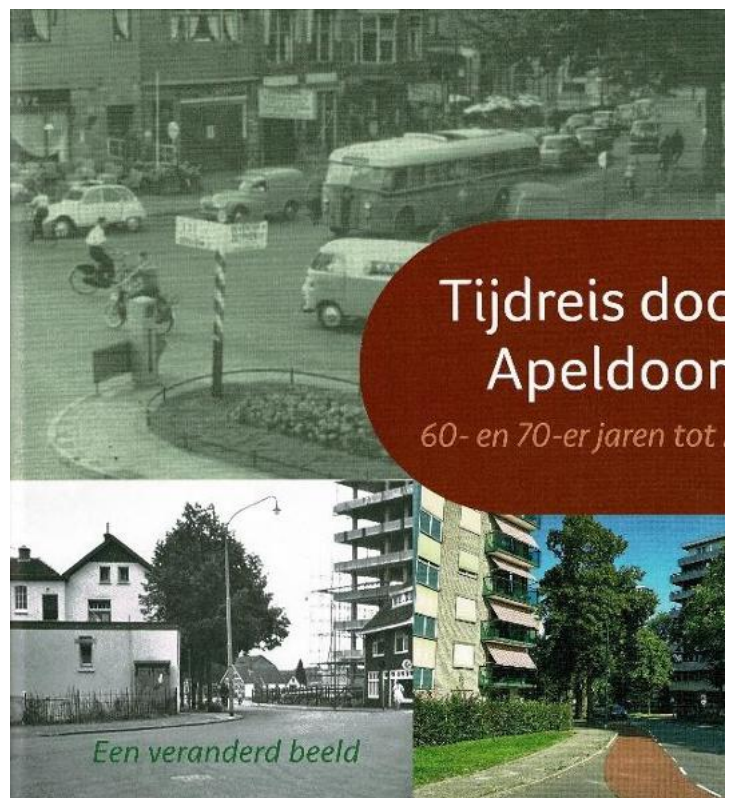
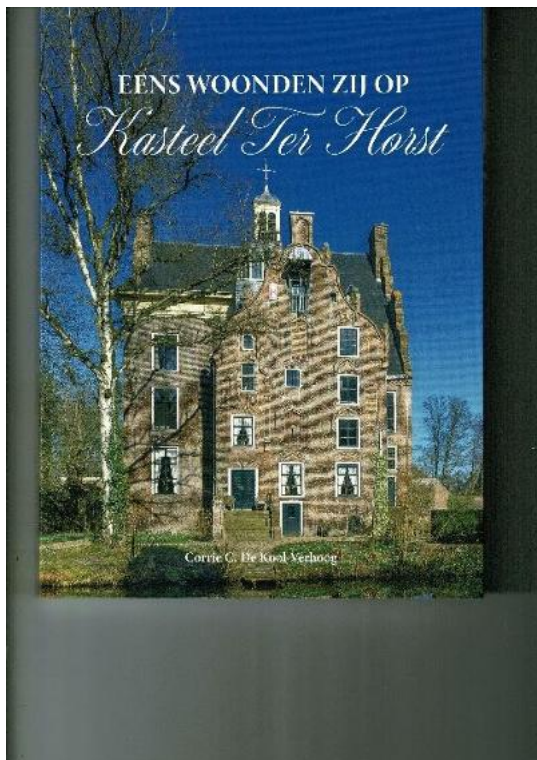
Zie bijlage 3B voor een overzicht van de begrote en werkelijke activiteitenkosten

Bijlage 3B Overzicht kosten activiteiten 2025 (bedragen in euro's)

Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Opmerkingen
· Atlas van Apeldoorn	3.900	2.642	
· Boekenbeurs VOA	300	192	
· Dag van de architectuur Bouwhuis	2.500	1.000	
· Erfgoed tentoonstellingen Erfgoedhuis	4.000	1.829	
· Evacuatie herdenkingen 2025		1.029	
· Expo/lezingen leven en werk Gaby Bovenlander	5.000		Niet doorgedaan
· Herdenken 80 jaar vrijheid (SIE)	3.500	1.359	
· Bevrijdingsdag Apeldoorn (VOA)	2.050	2.953	
· Viering Begraafplaats Soerenseweg 125 jaar	2.500	2.504	
· Historisch Cafés	3.300	3.048	
· Maand van de Geschiedenis	2.050	1.250	
· Nat. Archeologie dagen	2.050	1.520	
· Open Monumentendagen	18.500	19.622	
· Viering 150 jaar Spoor en Oranjepark (aanloopkst		2.541	aanloopkosten
· Openlucht concert Oranjepark	3.100	3.528	
· Publicaties	5.916	7.013	
· Restauratie Objecten	5.916	8.360	7.110 onttrokken aan Res. Objecten
Totaal	64.582	60.389	
	=====	=====	

Bijlage 4 Overzicht verstrekte bijdragen Fonds Apeldoornse Historische Publicaties (FAHP) 2025

Boek	'Eens woonden zij op Kasteel ter Horst', over de familiegeschiedenis van de bewoners van het kasteel in diverse eeuwen (auteur Corrie de Kool -Verhoog)	€ 2.000
Boek	'Wandelen in het Groen', over de 70-jarige geschiedenis van de Internationale Vierdaagse Apeldoorn (auteur Paul van Dommelen)	€ 1.500
Boek	Wijk de Maten, het moet anders (auteur Ed van Gent, uitgever Stichting Apeldoornse Monumenten)	€ 2.750
Boek	'Tijdreis door Apeldoorn', beelden van Apeldoorn in de periode 1975 – 2025 (diverse auteurs, uitgever Vereniging Oud Apeldoorn)	€ 2.500
		<hr/> € 6.750 =====

(Foto links: 'Eens woonden zij op Kasteel ter Horst'- Corrie de Kool - Verhoog. Rechts: 'Tijdreis door Apeldoorn' - Vereniging Oud Apeldoorn)

(foto's: jubileum Begraafplaats Soerenseweg)

(foto: Renovatie bruggen Oranjepark)

(foto: Opening Buskiosk Stichting Veteranen Autobussen)

(Foto: onthulling bordje gemeentelijk monument op het Stadhuis)

(Foto's: expositie CODA Erfgoedhuis. Links: expositie KSH. Rechts: Expositie Natuurlijk)

Erfgoedplatform breidt uit

APELDOORN - "Met enige trots", aldus Ben Mouw, voorzitter van het Erfgoedplatform Apeldoorn, "kunnen wij melden dat er sinds 1 januari weer drie organisaties zijn toegetreden tot het Erfgoedplatform Apeldoorn."

Allereerst betreft dat de Stichting Apeldoorns Erfgoedkanaal, die vorig jaar is opgericht om het kanaal meer in de belangstelling te zetten. Inmiddels heeft de stichting een actie gehouden voor het behoud van de Hermina, een vrachtschip dat in het verleden ook in gebruik was op het Apeldoorns Kanaal. Daarnaast dient vermeld te worden dat het dit jaar (april) 200 jaar geleden is dat een begin is gemaakt met het handmatig graven van het kanaal in de richting van Hattem.

In de maand november 2024 liet de Stichting Korpora (voorheen Stichting Nationaal Veiligheidsinstituut) weten zich graag te willen aansluiten. Ondanks dat de stichting haar werkterrein heeft in het hele land, maakt zij toch nadrukkelijk deel uit van het Apeldoornse erfgoedveld. De stichting beschikt over een zeer grote collectie op het terrein van Politie, Brandweer, Bescherming Bevolking en het Rode Kruis. In december kwam het verzoek binnen van de Oorlogsgravenstichting, Nationaal Ereveld Loenen, om zich te mogen aansluiten. Zij werken al veel samen met diverse partners van het EPA, waaronder Stichting Apeldoornsche Bosch, CODA en Stichting Indisch Erfgoed. Daarnaast heeft de stichting al diverse malen meegewerkt aan de jaarlijkse Open Monumenten Dagen.

Per 1 januari 2025 werken 26 organisaties op het terrein van erfgoed, cultuurhistorie en bouwkunst samen onder de paraplu van het Erfgoedplatform Apeldoorn.

(Foto: Dodenherdenking Ereveld Loenen)

(Foto: Artikel uitbreiding EPA)

(Foto links: Erfgoedplatform in gesprek met de jongerenraad. Rechts: podcast Lokaal Kabaal)

VERTELVORSTELLING
Vertelgenootschap Apeldoorn

Verhalen in het langste licht

Datum - tijd: 21 juni, inloop 19:45 - aanvang 20:15
Waar: Ruitersmolen - Tullekensmolenweg 47, 7361 EP Beekbergen (ruime parkeergelegenheid)
Toegang: 12,50
Kaartverkoop: info@vertelgenootschap.nl

(Foto: Voorstelling Vertelgenootschap)

VOA

Een foto. Eén moment. Eeuwige herinnering

Deel jouw plek in Apeldoorn en word deel van haar geschiedenis.

(Foto: fotowedstrijd VOA)

(Foto's: Architectuurcentrum Bouwhuis 'Nacht van de Architectuur')

(Foto: billboards augustus 2025)

STICHTING ERFGOEDPLATFORM APELDOORN

Erfgoedkalender
Begroting 2026
 (bedragen in euro's)

	trekker	onderdelen	samenwerking	2026			Opmerkingen
				totale kosten	Aan EPA gevraagd	bijdrage derden	
1. Structureel							
EPA Website	EPA	Hosting website/onderhoud		1.450	1.450		
Algemene publiciteit	EPA	Publiciteit- communicatie en promotie kosten		1.030	1.030		
Historisch Café (5 X per jaar)	EPA	Thema's : nog te benoemen	CODA, etc	7.650	3.300	4.350	
Inspiratie bijeenkomst	EPA	Thema's / onderwerpen nog te benoemen		580	580		
Algemene stichtingskosten	EPA	Representatie, abonnementen, kantoorart, administratie en verzekeringen		4.000	4.000		
2. Hoofdcategorie							
Open Monumenten Dagen (2e weekend van september)	EPA	Thema 2026: Bedreigd Erfgoed	Gemeente, DWA's, VOA, CODA, AGC, IVN, SVA, Vertelgenootschap	18.500	18.500		
Herdenking bevrijding Apeldoorn bij het Sluisje	VOA	Bevrijdingsdag Apeldoorn	AGC	4.500	2.500	2.000	
Boekenbeurs	VOA	Jaarlijkse boekenbeurs VOA, in februari	SAM	600	300	300	
Oranjeparkconcert	Sicht. Kon. Concerten	Jaarlijks concert in juli	EPA	5.000	3.000	2.000	
Dag vd Architectuur / architectuurprijs	Bouwhuis	Excursies langs nieuwe Apeldoornse architectuur, landschap en stedenbouw, o.l.v. architectuurhistoricus. Bezoeken aan opvallende architectuurinitiatieven van bewoners	SAM	3.000	1.500	1.500	
Atlas van Apeldoorn : Dorp Uddel	CODA	Inricht. Historisch paviljoen en publieksactiviteiten. In 2026 het dorp Uddel	div. partners EPA	4.500	2.250	2.250	
Nationale Archeologiedagen (juni)	AWA	thema nog te benoemen	Diverse EPA partners, Gemeente Apeldoorn	3.200	2.100	1.100	
Maand van de Geschiedenis (oktober)	CODA	(online) publieksactiviteiten die in het teken staan van erfgoed, zoveel mogelijk aansluitend bij het landelijk thema. Thema nog te benoemen. Extra Historisch Cafe , CODA verhalenafel, etc.	Diverse EPA partners	4.650	2.050	2.600	
Erfgoedtentoonstellingen Erfgoedhuis	CODA	Fototentoonstellingen, professionele inrichting tentoonstellingen EPA partners	Diverse EPA partners	8.000	2.000	6.000	
Viering 150 jaar Spoor en Oranjepark	Nog te bepalen	Activiteiten nog nader te bepalen	SOF, AGV, SKC , Vertelgenootschap	90.000	16.500	73.500	
Ingebruikname gerenoveerde Wenumse Watermolen	Wenumse Watermolen	Officiële opening in april	IVN, Vertelgenootschap	2.250	750	1.500	
Project Apeldoorkunde	EPA	Aanloopkosten	AGC, IVN	2.500	2.500		
Programmering Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch	CODA	O.m. lezingen , instaprondeleidingen en matserclasses	Herinneringscentrum Apeldoornsche Bosch	4.000	2.000	2.000	
Publicaties	EPA	Verstrekken bijdragen voor restauratie c.q. nieuwe objecten	Fonds Apd. Hist. Publicaties	8.013	8.013		
3. Objecten							
Restauratie objecten	SAM		CODA archief/kennis centrum, Gem Apeldoorn	4.007	4.007		
TOTAAL				177.430	78.330	99.100	
				=====	=====	=====	
Te financieren door:							
Verwachte subsidie Gem. Apeldoorn, inclusief de subsidie Open Monumentendagen					80.134		
Begroot tekort/overschot					-1.804		

19-11-2025

Tekst

Ben Mouw | vz Stichting Erfgoedplatform

Foto's

CODA, Architectuurcentrum Bouwhuis,
Begraafplaats Soerenseweg, Ereveld
Loenen, VOA, Vertelgenootschap,
Stichting Veteranen Autobussen